

Anti-pestprotocol
2025-2026

INHOUDSOPGAVE

Visie op Pesten en Uitgangspunten – Jac. P. Thijsse College	3
Uitgangspunten van het Pestprotocol	4
Vijfsporenaanpak	5
Acties / stappenplan bij pestmelding	6
Rol van de anti-pestcoördinator	7
Informatie over pesten	8
Soorten pesten en voorbeelden.....	9
Verschillende rollen binnen het pestprobleem	10
Rollen herkennen en ondersteuning:	12
BIJLAGE 1: Pedagogisch klimaat op het Jac. P. Thijsse College	13
BIJLAGE 2: Gesprek zonder schuldvraag	14
BIJLAGE 3: Rijksoverheid	15
Hulp voor kinderen en ouders tegen (online) pesten	15

Visie op Pesten en Uitgangspunten – Jac. P. Thijssen College

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar pestgedrag plaatsvindt, lijdt niet alleen het slachtoffer — ook andere leerlingen, docenten en het groepsklimaat als geheel worden negatief beïnvloed. Pesten verstoort het gevoel van veiligheid en ondermijnt het pedagogisch klimaat waarin iedereen tot leren en persoonlijke groei moet kunnen komen.

Pesten is een groepsprobleem, geen individueel probleem. Het heeft invloed op de sfeer in de klas en de hele school. Leerlingen durven zich minder te uiten, trekken zich terug of raken sociaal geïsoleerd. Docenten kunnen zich machteloos voelen. Daarom is het essentieel dat pestgedrag door iedereen serieus wordt genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt: op plekken waar weinig toezicht is, of online, buiten het zicht van volwassenen. Daardoor is het vaak moeilijk om tijdig in te grijpen. En zelfs als het pestgedrag wél wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze effectief kunnen reageren. Dat maakt een heldere aanpak én bewustwording cruciaal.

Het Jac. P. Thijssen College neemt pestgedrag zeer serieus en heeft daarom dit pestprotocol opgesteld als onderdeel van het bredere veiligheidsbeleid.

Uitgangspunten van het Pestprotocol

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan.

Het Jac. P. Thijssen College hanteert daarom de volgende uitgangspunten:

1. **Actief beleid voor een veilig pedagogisch klimaat**
Het Jac. P. Thijssen College werkt actief aan een open en veilig schoolklimaat, waarin wederzijds respect centraal staat en pesten als onacceptabel gedrag wordt beschouwd. De school kiest bewust voor een preventieve en structurele aanpak.
2. **Pesten wordt erkend als probleem door álle betrokkenen**
Pesten wordt niet gezien als "gewoon plagen" of "kinderen onder elkaar", maar als een serieus probleem dat de ontwikkeling en het welzijn van leerlingen belemmert. Dit besef leeft bij alle direct betrokken partijen: leerlingen, docenten, onderwijsondersteunend personeel én ouders/verzorgers.
3. **Iedereen heeft een signalerende en handelende rol**
Van alle betrokkenen — docenten, ondersteunend personeel, ouders en leerlingen — wordt verwacht dat zij alert zijn op signalen van pestgedrag. Bij vermoedens of waarnemingen van pesten wordt verwacht dat zij dit melden bij de mentor of een andere verantwoordelijke persoon, zodat er snel en effectief op gereageerd kan worden. Wegkijken is geen optie.
4. **Structurele preventie en educatie**
Pesten wordt niet alleen aangepakt wanneer het zich voordoet, maar ook voorkómen door structurele aandacht binnen het onderwijsaanbod. Denk aan:
 - Lesprogramma's gericht op sociale vaardigheden en weerbaarheid
 - Klassenactiviteiten rond groepsvorming en respect
 - Het bespreekbaar maken van rollen binnen pesten (pester, slachtoffer, meeloper, verdediger etc.)
 - Voorlichting aan ouders over signalen van pesten en hoe daarmee om te gaan
5. **Schoolbreed en consequent optreden**
De aanpak van pesten is verankerd in het schoolbeleid. Alle medewerkers hanteren dezelfde lijn. Sancties en interventies worden op een eerlijke, voorspelbare en professionele manier uitgevoerd. Leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt, én wat de gevolgen zijn van grensoverschrijdend gedrag.
6. **Leerlingen actief betrekken**
Leerlingen worden actief betrokken bij het creëren van een positieve groepssfeer. Ze krijgen de ruimte om mee te denken over hoe pesten kan worden voorkomen, bijvoorbeeld via klassenbesprekingen, leerling-mentor, of deelname aan de leerlingenraad. Verantwoordelijkheid nemen en zorg voor elkaar staan centraal.

Tot slot

Een veilige school is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Alleen als iedereen — leerlingen, ouders en medewerkers — zijn of haar rol serieus neemt, kunnen we pesten daadwerkelijk tegengaan en zorgen voor een schoolomgeving waarin iedereen zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelt.

Vijfsporenaanpak

Het Jac. P. Thijsse College hanteert de vijfsporenaanpak.

Spoor	Wat houdt dit in?	Voorbeelden / Acties
1. Algemene verantwoordelijkheid van de school	De school schept een veilige basis en heeft beleid tegen pesten.	- Antipestcoördinator aangesteld - Alle medewerkers geïnformeerd over pesten en aanpak - Pestprotocol vormt basis voor beleid - Medewerkers hebben voorbeeldfunctie in signaleren en tegengaan van pestgedrag
2. Steun aan de gepeste leerling	Het slachtoffer wordt serieus genomen en krijgt hulp.	- Probleem serieus nemen en situatie onderzoeken - Samen zoeken naar oplossingen - Hulp aanbieden indien nodig - Mogelijk gesprek zonder schuldvraag met de pester
3. Acties richting de pester	De pester wordt geconfronteerd en begeleid.	- Confronteren met gedrag en gevolgen - Achterliggende oorzaken achterhalen - Wijzen op gebrek aan empathie en hulp aanbieden - Mogelijk gesprek zonder schuldvraag met de gepeste
4. Betrekken van de andere rollen	Ook omstanders of andere betrokkenen worden actief meegenomen.	- Mentor bespreekt pestgedrag met andere rollen in de groep - Samen zoeken naar oplossingen - Duidelijk maken wat anderen kunnen bijdragen aan verbetering
5. Steun aan de ouders	Ouders worden betrokken en ondersteund.	- Ouders kunnen zorgen bespreken bij de mentor - Samenwerking school–ouders bij aanpak pesten - Adviezen geven in omgaan met hun kind - Zo nodig doorverwijzen naar deskundige hulpverlening

Acties / stappenplan bij pestmelding

Stap	Actie	Toelichting
1. Signaleren	Medewerkers, ouders of leerlingen melden pestgedrag bij de mentor.	De mentor is het eerste aanspreekpunt.
2. Aanpak door mentor	Mentor volgt de vijfsporenaanpak .	Gesprekken met de gepeste, de pester en eventueel andere betrokkenen.
3. Opschalen (indien nodig)	Als het probleem niet voldoende opgelost kan worden, schaaft de mentor op.	Mentor maakt samen met de mentorbegeleider een plan van aanpak.
4. Registratie	Van alle gesprekken en acties maakt de mentor aantekeningen.	Deze worden vastgelegd in Magister .
5A. Evaluatie	Mentor checkt of de maatregelen effect hebben gehad.	Indien voldoende effect : traject kan worden afgerond.
5B. Bijstellen (indien nodig)	Als maatregelen onvoldoende effect hebben, betreft de mentor de teamleider .	Zo nodig in samenspraak met de directie worden nieuwe maatregelen genomen.
<u>Let op!</u>	Het stappenplan is een algemene leidraad .	Per situatie wordt bekeken welke maatregelen passend zijn.

Rol van de anti-pestcoördinator

Taak	Wat houdt dit in?	Voorbeelden / Acties
Aanspreekpunt voor ouders en leerlingen	Eerste contactpersoon bij zorgen of meldingen rond pesten.	- Luistert naar signalen - Geeft uitleg over vervolgstappen - Zorgt voor vertrouwen en toegankelijkheid
Belangenbehartiging	Komt op voor de belangen van leerlingen en ouders in pestzaken.	- Begeleidt bij gesprekken - Adviseert over rechten en plichten - Zorgt dat signalen serieus genomen worden
Bijdrage aan sociaal veilig schoolklimaat	Zet in op preventie en bewustwording.	- Geeft voorlichting in klassen - Organiseert themadagen of projecten - Stimuleert positieve groepsvorming
Gesprekspartner & beleidsadviseur	Adviseert schoolleiding en teams over sociale veiligheid.	- Neemt deel aan overleggen - Brengt kennis in over pestaanpak - Draagt bij aan beleidsontwikkeling
Coördinatie van antipestbeleid	Zorgt voor samenhang en uitvoering van beleid.	- Volgt protocollen op - Houdt beleid actueel - Coördineert acties bij incidenten

Informatie over pesten

Wat is pesten?

Pesten is **systematisch en herhaald gedrag** waarbij dezelfde persoon bedreigd, geïntimideerd of buitengesloten wordt. Dit kan verbaal, fysiek of digitaal gebeuren. Het gaat verder dan plagen:

- **Plagen** is meestal incidenteel, speels en wederzijds.
- **Pesten** is structureel, gericht, ongelijkwaardig en schadelijk.

Pesten is een vorm van geweld en daarom **grensoverschrijdend en bedreigend**. Het kan grote gevolgen hebben voor de sociale, emotionele en schoolse ontwikkeling van leerlingen.

De rol van school en volwassenen

- **Docenten en OOP** hebben samen met ouders en leerlingen een **zorgplicht** bij het signaleren en tegengaan van pesten.
- Leerlingen moeten weten dat ze **altijd hulp kunnen krijgen** en dat meldingen serieus genomen worden.
- **Mentoren** bespreken groepssfeer, omgang in groepsapps en maken afspraken met de klas.

Signalen van pesten

- Leerling is vaak verdrietig, angstig of gespannen.
- Onverklaarbare lichamelijke klachten (buikpijn, hoofdpijn).
- Vermijdingsgedrag (niet naar school willen).
- Beschadigde of verdwenen spullen.
- Terugtrekken of sociaal isolement.

Soorten pesten en voorbeelden

Categorie	Wat houdt dit in?	Voorbeelden
Met woorden (verbaal)	Beledigen, bedreigen of belachelijk maken.	- Schelden, dreigen - Bijnamen gebruiken - Digitaal pesten (mail/social media) - Vernederen in groepsapps
Lichamelijk (fysiek)	Geweld of dreiging met geweld.	- Duwen, trekken, schoppen - Bijten, slaan, bespugen - Krabben, haren trekken - Wapens gebruiken
Achtervolgen	Opjagen en insluiten.	- Achterna lopen - In de val lokken, klem zetten - Opsluiten
Uitsluiting (sociaal)	Iemand buitensluiten of doodzwijgen.	- Negeren in de groep - Niet uitnodigen voor feestjes - Uitsluiten bij groepsopdrachten
Stelen & vernielen	Bezittingen afpakken of beschadigen.	- Schoolspullen afpakken of kapotmaken - Kleding of tas vernielen - Fiets beschadigen, banden lek prikken
Afpersing	Iemand dwingen iets te doen of af te staan.	- Geld of spullen afpakken - Dwingen opdrachten uit te voeren - Onder druk zetten via social media

Verschillende rollen binnen het pestprobleem

Pesten is een groepsprobleem. In iedere groep waarin wordt gepest zijn verschillende rollen te onderscheiden die ervoor zorgen dat het pesten ontstaat, in stand wordt gehouden, verergert of vermindert.

De pester

De pester is degene die het initiatief neemt tot het pesten. Pesters worden vaak populair gevonden door andere leerlingen uit de groep, omdat ze meer macht hebben in de groep. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Tegelijkertijd zijn ze niet geliefd. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er in hun ogen immers om, om gepest te worden. Daarnaast hebben pesters soms ook een positieve blik op het gebruik van geweld.

Er zijn diverse oorzaken aan te wijzen waarom iemand pestgedrag laat zien:

- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; iemand is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is.
- Spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid) of juist een te sterk gevoel voor autonomie.
- Een negatief zelfbeeld, weinig eigenwaarde.
- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders/verzorgers.
- Verveling

De gepeste / het slachtoffer

De gepeste of het slachtoffer is degene die gepest wordt en het doelwit is van de pesterijen.

Een leerling die wordt gepest, praat er thuis of op school niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met het Jac. P. Thijsse College of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat hij/zij niet mag klikken

De ouders van een leerling die gepest wordt, kunnen er moeite mee hebben dat hun kind aan zichzelf zou kunnen werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter, een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden.

Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een (sociale vaardigheids-)training aan bijdragen.

De meeloper / aanmoediger

De meeloper of aanmoediger is een leerling die zich ophoudt in de groep rond de pester en die actief meedoet met het pesten. Als de pester begint dan doet de meeloper actief mee of lacht het slachtoffer uit en moedigt daarmee de pester aan om dit pestgedrag vaker te laten zien. Het kan zijn dat de

meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Het kan ook zijn dat ze dit gedrag laten zien uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen. Anderen zien het pesten als een spel en doen daarom mee. Meelopers/aanmoedigers zijn zich lang niet altijd bewust van het negatieve effect van hun gedrag.

De buitenstaander

De buitenstaander wil niets met het pesten te maken hebben en trekt zich terug door zich om te draaien of weg te lopen zodra er wordt gepest. In deze groep zitten veel leerlingen die zelf ook echt last hebben van het gepest en zich rot voelen om wat er gebeurt. Ze durven niet in te grijpen of weten niet wat ze moeten doen en kunnen zich daardoor schuldig voelen.

De helper / verdediger

De helper of verdediger komt op voor de gepeste en voor zichzelf. Dit kan hij/zij doen door de gepeste te troosten, de pester op zijn/haar gedrag aan te spreken of het pesten bij anderen (bijvoorbeeld de mentor) te melden.

De omstander

De omstander is een persoon die niet in de groep zit, maar wel bij de groep betrokken is, zoals de mentor, docenten, ouders, leerlingen van andere klassen, etc.

Rollen herkennen en ondersteuning:

Rol	Kenmerken	Mogelijke ondersteuning / positieve inzet
De pester	- Neemt initiatief tot pesten - Wil macht & status - Stoer gedrag - Vaak zelf onzeker of worstelend met thuissituatie - Geen schuldgevoelens	- Individuele begeleiding - Gesprekken over empathie en grenzen - Werken aan zelfbeeld & autonomie - Betrekken bij leiderschapsactiviteiten met positieve insteek
De gepeste / het slachtoffer	- Doelwit van pesterijen - Vaak stil, teruggetrokken - Voelt zich machteloos - Durft er vaak niet over te praten	- Veiligheid waarborgen - Sociale vaardigheidstraining - Vertrouwenspersoon aanbieden - Ouders goed informeren & begeleiden
De meeloper / aanmoediger	- Actief betrokken bij pesten - Lacht mee of moedigt aan - Wil bij de populaire groep horen - Soms uit angst zelf slachtoffer te worden	- Bewustwording van eigen gedrag - Gesprekken over groepsdruk en gevolgen - Stimuleren van positief groepsgegedrag
De buitenstaander	- Houdt zich afzijdig - Ziet wat er gebeurt maar grijpt niet in - Voelt zich soms schuldig of machteloos	- Leren ingrijpen op een veilige manier - Groepsgesprekken over verantwoordelijkheid - Oefenen met sociaal gedrag (bv. rollenspellen)
De helper / verdediger	- Komt op voor het slachtoffer - Spreekt pester aan of meldt het - Troost het slachtoffer	- Actief belonen en erkennen - Stimuleren in rol als rolmodel - Betrekken bij preventieve acties of leerlingenraad
De omstander	- Geen direct lid van de klasgroep - Kan docent, mentor, ouder, etc. zijn - Wel betrokken of getuige van het pestgedrag	- Signaleringstraining - Duidelijke meldstructuur bieden - Actief onderdeel maken van antipestbeleid

Extra tips:

- **Creëer een positief groepsklimaat:** Waar iedereen zich gezien en gehoord voelt.
- **Organiseer groepsgesprekken:** Zodat elke rol zich bewust wordt van eigen invloed.
- **Gebruik theater of rollenspel:** Om in veilige setting pestgedrag te herkennen en alternatieven te oefenen.
- **Beloon positief gedrag:** Maak “helpers” en “verdedigers” zichtbaar in de klas of school.
- **Zorg voor vaste aanspreekpunten:** Zodat slachtoffers én buitenstaanders weten waar ze terecht kunnen.

BIJLAGE 1: Pedagogisch klimaat op het Jac. P. Thijsse College

Citaat uit het Schoolplan:

Ook met onze pedagogische benadering stimuleren we dat onze leerlingen een open en empathische levenshouding laten zien en dat ze gemotiveerd zijn om te leren. Ons 'hart voor alle leerlingen en voor hun toekomst' komt ook tot uitdrukking in onze pedagogische aanpak. We zijn ervan overtuigd dat als we allemaal nauw samenwerken en uitstralen dat het pedagogisch klimaat geldt voor alle betrokkenen bij de school, we het positieve pedagogische klimaat kunnen creëren waarin alle JPT'ers tot bloei kunnen komen en het beste uit zichzelf kunnen halen. (Bron: site www.jpthijsse.nl/onderwijs - Schoolplan)

Het Jac. P. Thijsse College vindt het belangrijk dat de leerlingen trots zijn op zichzelf, op hun prestaties, op hun school, dat zij respectvol met elkaar omgaan en dat zij een empathische houding ten aanzien van andere culturen en levenswijzen laten zien.

BIJLAGE 2: Gesprek zonder schuldvraag

Fase	Stappen	Doelen
1. Situatie inleiden	- Contact maken (namen noemen, aanspreken, uitnodigen) - Feiten melden met een IK-boodschap (wat gezien/gehoord) - Iedereen geeft gevoelens weer met een IK-boodschap - Doel van het gesprek benoemen (uitspreken en oplossen)	Veiligheid en openheid creëren; duidelijk maken waarom het gesprek plaatsvindt
2. Delen	- Om de beurt vertellen wat er is gebeurd - Checken of anderen dit herkennen - Delen hoe men zich voelde - Inleven in gevoelens van de ander - Vragen naar bedoeling van gedrag	Begrip creëren voor ieders beleving en perspectief
3. Oplossen	- Brainstormen over oplossingen - Bespreken wat ieder kan doen om de situatie te verbeteren - Samen oplossing kiezen - Checken of iedereen akkoord is - Gesprek evalueren en compliment geven - Positief afsluiten (bijv. compliment of rollenspel)	Gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen; afspraken concreet maken
4. Oefenen	- Uitspelen van de oplossing in een rollenspel	Ervaring opdoen met nieuw gedrag en afspraken verankeren
5. Afspraken evalueren en bijsturen	- Afspraken maken over hoe en wanneer te evalueren - Gesprek afronden - Begeleiden, bijstellen en evalueren van afspraken indien nodig - Vervolggesprek plannen om voortgang te bespreken - Eventueel afspraken aanscherpen	Duurzame verandering borgen en opvolging garanderen

Do's en Dont's

- Gebruik niet het woord “waarom” als je vragen stelt. Voelt beschuldigend. Gebruik “wat maakt nou dat..”, “hoe komt het dat..”, etc.
- Wees je erg bewust van je lichaamstaal!
- Vermijd het gebruik van het woord “maar” zoveel mogelijk. Gebruik het woord “en”.

BIJLAGE 3: Rijksoverheid

[Hoe wordt pesten op school aangepakt? | Rijksoverheid.nl](#)

Hoe wordt pesten op school aangepakt?

Scholen moeten zorgen voor een sociaal veilige omgeving en moeten pesten tegengaan. Hoe ze dit doen, mogen scholen zelf bepalen. Ze moeten wel voldoen aan de Wet veiligheid op school.

Hulp voor kinderen en ouders tegen (online) pesten

Het is belangrijk dat kinderen en ouders toegang hebben tot informatie en advies wanneer kinderen (digitaal) gepest worden. [Jouwveiligeschool.nl](#) biedt een overzicht van organisaties waar ouders en leerlingen terecht kunnen wanneer zij onveiligheid ervaren, zoals pesten. De website verwijst kinderen bijvoorbeeld door naar de volgende organisaties:

- **Kindertelefoon**
Met De Kindertelefoon (8-18 jaar) kun je over alles praten. Gratis en anoniem. Bel [0800-0432](tel:0800-0432) of ga naar [kindertelefoon.nl](https://www.kindertelefoon.nl) voor de chat en het forum.
- **Helpwanted**
Bij Helpwanted kun je via chat, mail of telefoon terecht voor advies bij online grensoverschrijdend gedrag. Bel [+31 202615275](tel:+31202615275) of mail naar info@helpwanted.nl. Of ga naar www.helpwanted.nl voor de chat.
- [Ouders & Onderwijs](#) beantwoordt vragen van ouders over pesten.

Beleid op school

Scholen voor primair en voortgezet onderwijs zijn verplicht een [veiligheidsplan](#) op te stellen. Een [pestprotocol](#) kan een onderdeel van dit plan zijn maar dat is niet verplicht. De school moet vermelden:

- hoe de school pestgedrag signaleert;
- welke afspraken er zijn om pesten te voorkomen en aan te pakken;
- wie de vertrouwenspersoon is;
- wie het aanspreekpunt pesten is;
- hoe de klachtenregeling werkt;
- waar de onafhankelijke klachtencommissie is te vinden.

Ouders kunnen deze gegevens vinden in de schoolgids en/of op de website van de school. Uiteraard kunnen ouders dit ook opvragen bij het schoolbestuur.

Effectieve anti-pestprogramma's

In samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en de Stichting School & Veiligheid geven de PO-Raad en de VO-raad informatie over effectieve programma's en methodes voor de aanpak van pesten. Dit helpt scholen in hun keuze voor een anti-pestaanpak. Scholen moeten aantonen dat hun aanpak werkt. Dat staat in de wet Veiligheid op school.

Pesten soms strafbaar

Bij pesten in de vorm van ernstige belediging of mishandeling kan er sprake zijn van een strafbaar feit. In dat geval kan de school aangifte doen bij de politie.